

mere ligefrem flabivst Arbejdernes Liv er, desto færre Livsfornødenheder faa de forholdsvis. Dette er ganske naturligt, thi de have jo i og for sig ingen Tid til Livsnydelse af nogen Art; deres hele Liv bliver kun en ganske almindelig Trædemølle, de spise daarligt, sove, arbejde meget strengt. Derimod er det saa, at jo mere Frihed man er i Stand til at skaffe Arbejderne, desto større Krav paa Livsnydelse ville disse efterhaanden stille, og disse Krav honoreres gennem Arbejdslønnen. Men dertil kommer jo — det vil jeg gerne sige med det samme — at en høj Arbejds løn er jo ingenlunde et Tab for et Land eller for et Samfund. Man maa jo huske paa, at Arbejds lønnen jo ikke er en Del af Produktionsudbyttet, som kastes bort, og som maa betegnes som et Tab for den paagældende Arbejdsgiver. Nej, Arbejds lønnen er kun en Del af Arbejdsudbyttet, og det, der foregaar ved Kampen om Arbejds lønnen, er jo, at Arbejdsgiverne og Arbejderne strides om, hvem der skal have mest. At der er en stadig Kamp derom til Stede er velforstaeligt, idet det er naturligt, at Arbejderne ønske saa meget som muligt for deres Arbejde, medens Arbejdsgiverne ønske saa meget til deres Somme som vel muligt. Men selv hvor Arbejderne opnaa en forholdsvis højere Løn i Sammenligning med andre Lande, viser det sig, at dette slet ikke virker ødelæggende i nogen Grad paa det paagældende Lands Industri, og det af den simple Grund, at gennem en forøget højere Arbejds løn staves der større Købeevne hos Arbejds klassen, der som Regel er den talrigste Del af Befolkningen, og dette virker tilbage igen paa Produktionen gennem forøget Efterspørgsel efter Varer, idet derved Produktionsvirksomheden forøges. Det er derfor aldeles afgjort, at et Land med en meget lav Arbejds løn i Længden vil vise sig ikke at kunne følge med i Udviklingen med et Land, der har en forholdsvis høj Arbejds løn. Det ligger jo i Sagens Natur, at den Overlegenhed, man kan paavise for enkelte Lande, ganske sikkert skyldes den Omstændighed, at disse Landes Arbejdere efterhaanden have tiltunget sig en saadan Stilling, at de økonomisk ere bedre situerede, bedre fysisk og aandeligt udviklede end Arbejderne i andre Lande, hvor Arbejds lønnen er mindre, hvor Arbejdstiden er længere o. s. v. Der er altsaa i og for sig slet ingen Grund til at antage, at en Forøgelse af Arbejds lønnen vilde stabe vor Produktionsvirksomhed, og der er heller ingen Grund til at stille det op og sige: Vi kunne ikke begrænse Arbejdstiden til 8 Timer, medmindre vi ogsaa fastsætte en Minimalløn. Det er urigtigt, naar

det ærede Medlem fra Aalborg (Bramsen) paastod, at dette er en Fordring, som Socialdemokraterne stille op. Det er ganske sikkert, at der er Socialdemokrater, som opstille denne Fordring, men der er ogsaa andre, der opstille dette Krav, at Minimallønnen fastsættes af Staten. Jeg har deltaget i adskillige internationale Konferencer om dette Spørgsmaal, og jeg skal erkende, at der ikke har været en eneste af disse, hvor ikke dette Spørgsmaal er blevet rejst fra en eller anden Side, men man har fra det store Flertals Side bestandig været enig om, ganske naturligt, at det heller ikke var nødvendigt, ja ikke en Gang ønskeligt. Jeg sagde for, at Arbejds lønnen jo retter sig efter de Krav, Arbejderne vare i Stand til at gøre gældende, og jo mere fritid Arbejderne havde fra deres Arbejde, desto større Krav vilde de kunne stille, men her er jo ogsaa andre Momenter. Her er ogsaa Loven, om Tilbud og Efterspørgsel, og det ligger jo da i Sagens Natur, at hvis man ved at begrænse Arbejdstiden i nogen Grad er i Stand til at indskrænke Tilbuddet af Arbejds kraft eller forhøje Efterspørgslen derefter, ville Arbejderne have forholdsvis lettere ved at faa deres Løn i Bejret, end de have under de nu herskende Forhold. Jeg erindrer saaledes, at der for et Par Aar siden nede i Zürich af en Repræsentant for de engelske Fagforeningers parlamentariske Komite blev udtalt: Lad os blot faa en ved Lov fastsat Arbejdsdag, saa skulle vi nok selv gennem vore Organisationer være istand til at drive Lønnen op til den samme Højde, hvorpaa den staar for Neblikket! Vi ønske, at Lovgivningsmagten skal hjælpe os til at begrænse Arbejdstiden, men med Hensyn til Arbejds lønnen skulle vi nok hjælpe os selv! Jeg tror ogsaa, at dette i al Almindelighed er rigtigt, i hvert Tilfælde staar jeg paa det Standpunkt, at jeg ikke ønske, at Staten skal fastsætte nogen Minimalløn, thi jeg indser, det vilde blive i meget høj Grad vanskeligt at fastsætte den, saaledes at den blev passende overalt, og man vilde saa, berøvet at Minimallønnen ogsaa i Almindelighed vilde blive Maksimallønnen — man staar jo med Loven i Haanden — forhindre Arbejderne i at tiltvinge sig større Fordele, som vilde være til Gavn ikke alene for dem selv, men, vil jeg tilføje, for det hele Samfund. Det ærede Medlem fra Aalborg (Bramsen) anførte saa, at naar man sammenligner de engelske Arbejders Arbejds evne med andre Landes, viser det sig, at naar man satte de engelske Arbejders til 100, stod andres til 80 og atter andres til 70, og mellem disse sidste mente han, at Dan-